جهاز فولاد

خبرنامه داخلی شرکت جهان فولاد سیرجان

شماره ۱۱ / تیر ماه ۱۴۰۴

پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی:

عاشورا یک مانور تاریخی سیاسی است که ملت ما زنده نگه‌داشته است. حادثه عاشورا منشأ حرکت در انقلاب اسلامی بوده است. پرورش یافتگان انقلاب اسلامی ما پیروزی خون بر شمشیر را از آموزگار بزرگ شهادت آموخته‌اند. پشتوانه پیروزی نهضت‌ما، توجه به قیام امام حسین (ع) بود. حادثه عظیم عاشورا، پایه اصلی انقلاب اسلامی است. تفکر انقلابی ما مستند بر حادثه عاشورا بود که سراسر جهان را فراگرفت.

عزاداری ایام محرم شرکت جهان فولاد

کلید خانه‌های امید در دستان پرسنل جهان فولاد سیرجان

صفحه ۲

تقدیر ویژه رئیس کل دادگستری کرمان از جهان فولاد سیرجان

صفحه ۲

از مداحی در لبنان تا خادمی مسجد نور

صفحه ۲

ثبت دستاوردهای متعدد در کارگاه ساخت شرکت جهان فولاد

صفحه ۳

کاهش توقف ۶ ساعته و ثبت رکوردی بی‌سابقه در جهان فولاد

صفحه ۳

چشم‌انداز آینده ما توسعه زیرساخت های کارگاه ساخت

صفحه ۳

افزایش آموزش کارکنان با تمرکز بر مهندسی اجتماعی هدف ماست

صفحه ۴

به همت مدیرعامل محقق شد؛

کلید خانه‌های امید در دستان پرسنل جهان فولاد سیرجان

در اقدامی ستودنی و در راستای تحقق مسئولیت‌های اجتماعی و ارتقای سطح رفاه کارکنان، شرکت جهان فولاد سیرجان، کام پرسنل خود و خانواده‌هایشان را با تحویل کلید ۲۰ واحد مسکونی نوساز شیرین کرد. این پروژه که نمادی از تعهد این غول صنعتی به سرمایه‌های انسانی‌اش به شمار می‌رود، با برگزاری مراسمی شاد، به ثمر نشست و لبخند را بر لبان صاحب‌خانه‌های جدید نشاند.

عملیات عمرانی و ساخت این مجموعه مسکونی که در سال ۱۴۰۱ کلید خورده بود، پس از طی مراحل ساخت با کیفیتی مطلوب، اکنون به نقطه پایان رسیده است. این پروژه با سرمایه‌گذاری کلی ۳۸ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان، نه تنها سرپناهی امن برای کارکنان فراهم آورده، بلکه جلوه‌ای از مدیریت کارآمد و توجه ویژه به معیشت پرسنل را به نمایش گذاشته است.

این مجتمع مسکونی در چهار طبقه بنا شده و در هر طبقه پنج واحد آپارتمان با طراحی مدرن و کاربردی جانمایی شده است. تنوع متراژ واحدها به خوبی نیازهای مختلف خانواده‌ها را پوشش می‌دهد. این مجموعه شامل: ۴ واحد ۱۲۳ متری؛ ۸ واحد ۱۱۷ متری و ۸ واحد ۱۰۷ متری می‌باشد که در مجموع ۲۰ خانواده از کارکنان زحمتکش جهان فولاد سیرجان را صاحب‌خانه کرده است. تحویل این واحدها، موجی از شادی و امید را در میان کارکنان شرکت جهان فولاد سیرجان به راه انداخته و بار دیگر نشان داد که سرمایه‌گذاری بر روی نیروی انسانی، پایدارترین و ارزشمندترین نوع سرمایه‌گذاری برای هر سازمان پیشرو است.

جهش تولید شرکت جهان فولاد در کوران بحران

در شرایطی که محدودیت‌های انرژی و بحران‌های ناشی از جنگ، چالشی جدی برای صنایع کشور ایجاد کرده بود، شرکت جهان فولاد سیرجان با ثبت رکوردهایی کم‌نظیر در تولید، فروش و صادرات، عملکردی درخشان را در بهار ۱۴۰۴ به ثبت رساند و برگ زرینی دیگر به کارنامه خود افزود.

این مجموعه صنعتی در سه‌ماهه نخست سال، با وجود موانع موجود، نه تنها توانست تولیدی پایدار را حفظ کند، بلکه موفق به ثبت جهشی چشمگیر در شاخص‌های کلیدی خود شد. بر اساس گزارش عملکرد فصل بهار، مجموع تولید محصولات این شرکت با جهش ۵۶ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل، به رقم قابل توجه ۱،۰۴۹،۱۴۸ تن رسید.

نقطه عطف این عملکرد، در بخش تولید آهن اسفنجی رقم خورد؛ جایی که با ثبت رکورد ۶۷۰،۷۸۵ تن، جهشی خیره‌کننده معادل ۱۳۴ درصد به ثبت رسید. این دستاورد در شرایطی که بسیاری از صنایع با چالش تأمین مواد اولیه روبرو بودند، نشان از مدیریت بحران و بهره‌وری بالای این شرکت دارد. همچنین، در بخش تولید شمش فولادی، با وجود محدودیت‌های شدید در تأمین انرژی، رشد ۴ درصدی و تولید ۲۵۷،۲۰۳ تن محصول، گواهی بر پایداری و تاب‌آوری خطوط تولید این مجموعه است.

در عرصه بین‌المللی نیز جهان فولاد سیرجان موفق به ثبت رکوردی کم‌نظیر شد. در حالی که شرایط جنگی، بازارهای صادراتی را برای بسیاری از صنایع کشور تحت تأثیر قرار داده بود، این شرکت با ارسال ۶۵،۰۱۹ تن محصول به بازارهای هدف، جهش چشمگیر ۲۲۵ درصدی را در حوزه صادرات تجربه کرد.

این موفقیت‌ها در حوزه فروش نیز تداوم یافت. عرضه ۴۰۹،۳۱۲ تن محصول، که حاکی از جهش ۶۰ درصدی در فروش است، درآمدی بالغ بر ۹،۵۲۹ میلیارد تومان را برای شرکت به ارمغان آورد؛ رقمی که نشان از افزایش ۶۹ درصدی درآمد نسبت به بهار سال گذشته دارد. این دستاوردهای چشمگیر، نتیجه سرمایه‌گذاری هدفمند شرکت بر بهبود بهره‌وری، ارتقای کیفیت و مدیریت بحران بوده که ماحصل آن، ثبت ۸ رکورد کمّی و ۱۵ رکورد کیفی در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۴ بوده است.

شور حسینی در قلب صنعت؛

عزاداری ایام محرم شرکت جهان فولاد

همزمان با فرارسیدن ایام سوگواری سید و سالار شهیدان، حضرت اباعبدا... الحسین (ع)، شرکت جهان فولاد سیرجان میزبان مراسم پرشور عزاداری با حضور گسترده کارکنان و مدیران این مجموعه صنعتی بود.

این مراسم معنوی که به طور همزمان در دو سایت اصلی شرکت برگزار گردید، جلوه‌ای از پیوند عمیق صنعت و فرهنگ عاشورایی را به نمایش گذاشت. در سایت سیرجان، مسجد نور و در سایت بردسیر، مسجد النبی (ص)، کانون این تجمع عاشورایی بودند و کارکنان در فضایی آکنده از حزن و اندوه، به اقامه عزا برای سرور آزادگان جهان پرداختند.

برنامه‌های این مراسم شامل سینه‌زنی، نوحه‌خوانی و مداحی ذاکران اهل بیت (ع) بود که با شور و حرارت خاصی در سوگ سالار شهیدان و یاران باوفایش اجرا شد. کارکنان شرکت جهان فولاد سیرجان با حضور پرشور خود در این مراسم، ضمن تجدید میثاق با آرمان‌های والای حضرت امام حسین (ع)، ارادت خالصانه خود را به خاندان عصمت و طهارت ابراز داشتند و در ماتم شهادت مظلومانه آن امام همام، اشک ماتم ریختند.

در ادامه؛ شرکت جهان فولاد سیرجان با حضور در مراسم عزاداری متمرکز ۱۸ هزار نفری شرکت‌های منطقه گل‌گهر در گهرپارک، شورحسینی را به نمایش گذاشت. جهان فولاد در این مراسم با برپایی موکب به حاضران در مراسم خدمات رسانی نمود.

برپایی این مراسم در مراکز صنعتی، نشان‌دهنده اهمیت حفظ و ترویج شعائر دینی و ارزش‌های اسلامی در کنار تلاش برای پیشرفت و توسعه اقتصادی کشور است و بار دیگر اثبات می‌کند که فرهنگ حسینی، در تار و پود زندگی و کار جامعه ایرانی ریشه دوانده است.

تقدیر ویژه رئیس کل دادگستری کرمان از جهان فولاد سیرجان

در اقدامی قابل توجه، عملکرد شرکت جهان فولاد سیرجان در عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی، مورد تقدیر ویژه رئیس کل دستگاه قضایی استان کرمان قرار گرفت. حجت الاسلام ابراهیم حمیدی با اهدای لوح سپاس، از تلاش‌ها و اقدامات ارزنده این مجموعه صنعتی به عنوان الگویی موفق در تولید، اشتغال‌زایی و ایفای مسئولیت‌های اجتماعی قدردانی کرد.

رئیس کل دادگستری استان کرمان، شرکت جهان فولاد سیرجان را «الگویی موفق از مسئولیت‌پذیری اجتماعی در صنعت کشور» خواند و تأکید کرد: این مجموعه صنعتی با فعالیت‌های خود، جلوه‌ای از درک عمیق نسبت به ضرورت پیوند میان یک اقتصاد پویا و جامعه‌ای پیشرفته و توسعه‌یافته را بازتاب می‌دهد. به گفته وی، مشارکت فعال جهان فولاد در برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی در کنار دستاوردهای صنعتی، این شرکت را به یک نمونه برجسته در این حوزه تبدیل کرده است.

حجت الاسلام حمیدی در بخش دیگری از سخنان خود، بر «تعامل هدفمند» این شرکت با دستگاه قضایی در راستای «استحکام‌بخشی به فرهنگ قانون‌مداری» و پیشبرد اهداف کلان نظام جمهوری اسلامی در حوزه‌های مختلف تأکید کرد. این تعامل مؤثر، به عنوان یک عامل مهم در تقویت پایه‌های قانونی و اجتماعی در سطح منطقه مورد اشاره قرار گرفت.

نقش حیاتی این شرکت در حمایت از تولید ملی و حرکت در مسیر خودکفایی اقتصادی نیز از دیگر محورهای این تقدیر بود. اقدامات جهان فولاد سیرجان در زمینه «تولید پایدار» و «اشتغال‌زایی گسترده» به عنوان گام‌های مؤثر در جهت کاهش وابستگی‌های اقتصادی کشور مورد قدردانی قرار گرفت و به عنوان یک بازوی قدرتمند در تحقق اهداف اقتصادی نظام معرفی شد.

در پایان، رئیس کل دستگاه قضایی استان کرمان ضمن آرزوی توفیق برای مدیرعامل و تمامی کارکنان سخت‌کوش جهان فولاد سیرجان، بر اهمیت «استمرار همکاری‌ها و مشارکت‌های مؤثر» این مجموعه صنعتی در تقویت سرمایه اجتماعی و ارتقای اعتماد عمومی تأکید نمود. وی اعتماد عمومی را «سرمایه‌ای گرانبها برای نظام اسلامی» دانست و نقش شرکت‌هایی مانند جهان فولاد را در حفظ و ارتقای این سرمایه، حیاتی برشمرد.

در گفتگو با محمدجواد ستوده‌نیا، خادم مسجد «نور» شرکت جهان فولاد سیرجان عنوان شد:

از مداحی در لبنان تا خادمی مسجد نور

محمدجواد ستوده‌نیا، کارش را با رانندگی شروع کرد و حالا خادم و ذاکر مسجد «نور» شرکت جهان فولاد سیرجان است. قصه‌اش از یک تراژدی آغاز شد؛ از روزی که در ۱۳ سالگی بر مزار مادرش برای اولین بار میکروفون به دست گرفت و بغضش را در قالب روضه خواند. آن روز، صدایی که برای تسکین غم خودش بود، به مسیری سی و چند ساله در وادی ذاکری اهل بیت (ع) گره خورد؛ مسیری که از یزد تا سیرجان، از رانندگی تا خادمی مسجد و از مستأجری تا خانه‌دار شدن، همواره با عشق به امام حسین (ع) همراه شده است.

صدایم را وقف کردم، خدا آبرویم را خرید

«اولین بار برای چهلم مادرم خواندم. حال خوبی نبود، اما همانجا فهمیدم این راه من است.» این جمله، سرآغاز روایت مردی است که سه ماه پس از داغ مادر، با از دست دادن خواهرش، بیش از پیش به این وادی پناه برد. او برای آموختن اصول مداحی، زانوی تلمذ را در کلاس‌های مداحی یزد و نزد اساتیدی چون «شعبان‌زاده» و «منوچهریان» در کاشان بر زمین زد. او که به گفته خودش به عشق مادرش می‌خواند، به سرعت پله‌های ترقی را طی کرد اما هرگز به تقلید صرف بسنده نکرد. ستوده‌نیا می‌گوید: «از یزدی‌ها بهره می‌گیرم، اما سه نوحه از سه هیئت مختلف را با هم ترکیب می‌کنم و یک گوشواره جدید برایش می‌سازم تا کار تکراری نباشد.» او پس از بازگشت به شهر پدری‌اش، سیرجان، ابتدا با غربت روبه‌رو شد، اما درهای رحمت وقتی به رویش باز شد که یک زوج سالمند از هیئت «اسرای شام» درِ خانه‌اش را زدند و او را که مداحشان به هیئت دیگری رفته بود، برای محرم دعوت کردند. این دعوت، آغاز شناخته شدن او در سیرجان و حضور در هیئت‌های بزرگی چون «پیروان قرآن» و «کاروان حسینی» شد.

هیئت‌های سیرجان شبیه تهران است، اما مداحان باید از تقلید فراتر بروند

ستوده‌نیا که تجربه حضور در مراسم‌های عزاداری یزد، تهران و سیرجان را دارد، معتقد است سبک عزاداری سیرجانی‌ها شباهت بسیاری به پایتخت دارد. او می‌گوید «در یزد هیئت‌ها سینه‌زنی و ثابت هستند و با ماشین از مکانی به مکان دیگر می‌روند، اما در سیرجان مثل تهران، هیئت‌ها در خیابان حرکت می‌کنند، زنجیرزنی دارند و مردم آن‌ها را همراهی می‌کنند.» با این حال، او نقدی هم به فضای مداحی شهر دارد «سیرجان صداهای بسیار خوبی دارد، اما از لحاظ سواد مداحی، مداحان باید بیشتر روی خودشان کار کنند و از تقلید صرف فراتر بروند.» او که سال ۱۳۹۹ به عنوان راننده وارد مجموعه جهان فولاد شد، پس از درگیری همسرش با بیماری و فروش خودروی شخصی‌اش برای تأمین هزینه‌های درمان، با حمایت مدیرعامل و بخش منابع انسانی شرکت، به عنوان خادم در مسجد «نور» مشغول به کار شد؛ مسجدی که حالا با نماز جماعت‌های روزانه، زیارت عاشورای هفتگی و دفتر بسیج فعال، به یک کانون فرهنگی-مذهبی تبدیل شده است. او امسال در محرم، هم در مسجد «بردسیر» و هم در مسجد «جهان فولاد» برنامه‌های موفقی را اجرا کرده و هیئت عزاداری جهان فولاد در عزاداری متمرکز گهر پارک را از نظر نظم و جمعیت، بهترین هیئت حاضر می‌داند.

مداحی در سوریه و لبنان

زندگی این ذاکر اهل بیت با خاطرات معنوی و آرزوهای بزرگ گره خورده است. او هنوز دو حسرت شیرین در دل دارد؛ دو آرزویی که برای رسیدن به آن‌ها روزشماری می‌کند. بیش از سیزده بار بعنوان مداح به سوریه سفر کرده و یک بار هم شب شهادت حضرت زهرا (س) در لبنان به مداحی پرداخته. اولین و بزرگ‌ترین آرزویش، زیارت اربعین است. او با بغضی در صدا از روزی یاد می‌کند که دلش برای رفتن به کربلا پر می‌کشید اما به احترام چند پیرزن که روضه‌شان بی‌پاسخ نماند، قید سفر را زد. هرچند از این انتخاب پشیمان نیست، اما بعداً با حیرت شنید که همسفرانش در اتوبوس، قسم می‌خوردند که او را در کربلا دیده‌اند. این تجربه، آتش اشتیاقش را شعله‌ورتر کرده و حالا زیارت کربلا در ایام اربعین، بزرگترین خواسته قلبی اوست. آرزوی دوم او، یک افتخار حرفه‌ای و معنوی است؛ اینکه روزی توفیق یابد حتی برای چند دقیقه، در محضر رهبر معظم انقلاب، آیتا... خامنه‌ای، روضه بخواند و ذاکری کند؛ فیضی که آن را اوج مسیر نوکری‌اش می‌داند. محمدجواد ستوده‌نیا در پایان، با یک خواسته، کلامش را به انتها می‌رساند «به ذاکر اهل بیت احترام بگذارید که احترام به او، احترام به خودِ اهل بیت است.» او این باور را با معجزه‌ای در زندگی شخصی‌اش پیوند می‌زند و می‌گوید «من ۲۰ سال مستأجر بودم، اما وقتی ساخت خانه‌ام را به امام حسین (ع) سپردم، بدون یک ریال بدهی در روز هفتم محرم وارد خانه‌ام شدم. خودشان آبروی نوکرشان را می‌خرند.»

مهندس جانی‌پور، رئیس مجموعه تعمیرات مرکزی و کارگاه ساخت شرکت جهان فولاد گفت:

ثبت دستاوردهای متعدد در کارگاه ساخت شرکت جهان فولاد

در پشت صحنه تولید عظیم فولاد، جایی که صدای چکش و جرقه جوشکاری با همت متخصصان در هم می‌آمیزد، واحدی گمنام اما کلیدی در شرکت جهان فولاد سیرجان، در حال بازنویسی تعاریف خودکفایی صنعتی است. احسان جانی‌پور، رئیس مجموعه تعمیرات مرکزی و کارگاه ساخت، که از سال ۹۲ پله‌های ترقی را در این شرکت طی کرده، روایتی خواندنی از دستاوردهایی دارد که از دل تحریم و محدودیت، فرصت و افتخار آفریده‌اند. از ساخت اولین فن ۱۰۰٪ ایرانی در صنعت فولاد کشور گرفته تا کاهش یک توقف تولید ۶ ساعته به تنها ۴.۵ ساعت؛ این‌ها تنها بخشی از کارنامه درخشان تیمی است که ثابت کرده اراده ایرانی، بن‌بستی نمی‌شناسد.

وقتی توقف ۶ ساعته به ۴.۵ ساعت تبدیل شد

«یکی از حیاتی‌ترین و زمان‌برترین عملیات در صنعت فولاد، تعویض «شل» یا پوسته کوره است؛ فرآیندی که تا پیش از این، خط تولید ما را به مدت ۱۶ ساعت متوقف می‌کرد» جانی‌پور به یک رکوردشکنی بی‌سابقه در این زمینه اشاره کرده و می‌گوید « با همت و تخصص نیروهای داخلی و با تلاشی شبانه‌روزی و همکاری مدیریت فولاد سازی، این رکورد را به چهار ساعت و نیم رساندیم ؛ دستاوردی بی‌نظیر که نه تنها در سطح شرکت، بلکه در صنعت فولاد کشور چشمگیر است و تأثیر مستقیمی بر افزایش بهره‌وری و کاهش چشمگیر زمان توقف تولید داشته است»

از طراحی فونداسیون دو منظوره تا آمادگی در شرایط بحران

روحیه «ما می‌توانیم» همیشه و در تمامی فعالیت های ما جاری بوده است. جانی‌پور در خصوص این جمله توضیح می‌دهد «برای راه‌اندازی احیا ۲، کمپرسورهای پروسس و سیل گس را نداشتیم و مجبور بودیم از کمپرسورهای امانی استفاده کنیم. تیم فنی ما فونداسیونی طراحی کرد که هم کمپرسورهای موقت روی آن نصب شوند و هم در آینده، کمپرسورهای اصلی بدون نیاز به تخریب، روی همان فونداسیون قرار گیرند؛ کاری که حتی نماینده راه انداز کمپرسورهای Aerzen را شگفت‌زده کرد.»

وی اضافه می‌کند «در شرایطی که با تحریم مواجه بودیم، تمام شوت‌ها و دایورترهای پروژه احیا ۳ را که ساختشان ماه‌ها زمان می‌برد، در کمتر از دو ماه در کارگاه خودمان ساختیم و پروژه را پیش بردیم. حتی در شرایط بحرانی و جنگ تحمیلی دشمن صهیونی ، با آمادگی کامل و کار شبانه‌روزی، نه تنها تداوم تولید را پشتیبانی کردیم، بلکه دو تعمیرات اساسی را نیز با موفقیت به انجام رساندیم.»

این مهندس جوان خاطرنشان می‌کند «تلاش های شبانه روزی این واحد منجر به کسب رتبه‌های برتر استانی و کشوری در نظام پیشنهادات برای طرح «شوت روتاری» گردید، که به صورت رسمی نیز مورد تقدیر قرار گرفته است و واحد کارگاه ساخت مرکزی شرکت جهان فولاد در سال ۱۴۰۲ بعنوان واحد ساخت برتر کشوری در جشنواره ساخت برتر اعلام شد و تندیس این مجموعه را دریافت نمود.»

تولید فن صددرصد ایرانی و دیواره محافظ با شمش‌های قراضه

خلاقیت متخصصان جهان فولاد تنها به شکستن رکوردها محدود نمی‌شود. جانی‌پور از یک ابتکار منحصربه‌فرد دیگر در «تونل سرباره» کارخانه می‌گوید؛ تونلی که به دلیل عرض کمتر نسبت به سایر کارخانه‌ها، همواره یک نقطه چالش‌برانگیز بود.

«برای محافظت از دیواره‌های این تونل، راهکار معمول، استفاده از اسلب‌های چدنی گران‌قیمت بود. اما تیم ما با یک ایده خلاقانه، از شمش‌های ضایعاتی درجه سه که عملاً کارایی دیگری نداشتند، برای ساخت یک دیواره محافظ مستحکم استفاده کرد. این راهکار هوشمندانه نه تنها با کمترین هزینه انجام شد، بلکه فاصله زمانی بین بازسازی‌ها را به ۱۵ تا ۱۸ ماه افزایش داد.»

او به یکی دیگر از افتخارات این مجموعه نیز اشاره می‌کند «برای اولین بار در صنعت فولاد کشور، یک فن عظیم صنعتی را به صورت صددرصد ایرانی طراحی و تولید کردیم. از یونیت روغن و دمپر گرفته تا ایمپلر، همه با دانش داخلی طراحی و توسط یک شرکت ایرانی ساخته شد و حالا یک سال و نیم است که بهتر از مشابه خارجی‌اش کار می‌کند»

حکایت کارگاه ساخت و تعمیرات مرکزی جهان فولاد، فراتر از یک گزارش فنی است؛ این داستان، تبدیل تحریم به فرصت و محدودیت به خلاقیت است. اینجا، جایی است که مهندسان و تکنسین‌های ایرانی، با دستان خالی اما اراده‌ای پولادین، نه تنها چرخ‌های تولید را به حرکت درمی‌آورند، بلکه با هر قطعه‌ای که می‌سازند و هر رکوردی که می‌شکنند، آجری بر بنای استقلال صنعتی ایران عزیز می‌گذارند. این واحد گمنام، امروز به نمادی از مدیریت جهادی و تبلور اقتصاد مقاومتی تبدیل شده است؛ الگویی که نشان می‌دهد برای فتح قله‌های پیشرفت، نگاهی به درون و اعتمادی به توانمندی‌های فرزندان این مرز و بوم کافیست.

مسئول واحد تعمیرات مرکزی شرکت جهان فولاد سیرجان عنوان کرد:

کاهش توقف ۶ ساعته و ثبت رکوردی بی‌سابقه در جهان فولاد

در هیاهوی غول‌های صنعتی و در قلب تپنده تولید فولاد کشور، واحد تعمیرات مرکزی شرکت جهان فولاد سیرجان، روایتی زیبا از خودباوری، تخصص و خلاقیت ایرانی را به نمایش گذاشته است. حامد میرشاهی، از مسئولان این واحد که از سال ۹۳ در این مجموعه مشغول به کار است، پرده از دستاوردهایی برمی‌دارد که نه تنها هزینه‌های میلیاردی را به نصف کاهش داده، بلکه کمک شایانی به کارخانجات بهره برداری در راستای افزایش تولید و ثبت رکورد های جدید نموده است؛ از کاهش زمان یک توقف (تعمیراتی) ۶ ساعته به تنها ۴.۵ ساعت (در سال جاری) با همکاری مدیریت کارخانه فولاد سازی تا ساخت دیوارهای محافظ با شمش‌های ضایعاتی. این‌ها قصه‌هایی از دل واحدی است که ثابت کرده «ما می‌توانیم» تنها یک شعار نیست.

رکوردشکنی در قلب فولادسازی؛ با کاهش توقف ۶ ساعته به ۴،۵ ساعته

یکی از چشمگیرترین دستاوردهای واحد تعمیرات مرکزی، در حساس‌ترین بخش کارخانه، یعنی تعویض «شل» یا پوسته کوره فولادسازی رقم خورده است. به گفته حامد میرشاهی، تا پیش از این، فرآیند تعویض این قطعه تجهیز حیاتی، نیازمند توقف کامل خط تولید به مدت ۶ ساعت بود. او توضیح می‌دهد «با یک برنامه‌ریزی دقیق، نو آوری درطرح و ایجاد تغییرات هوشمندانه در فرآیند، تیم ما توانست در مرحله اول این زمان را به ۴،۵ ساعت کاهش دهد. دستاوردی بی‌سابقه که تأثیر مستقیمی بر افزایش بهره‌وری و کاهش زمان توقف تولید داشته است. این موفقیت نشان داد که تکیه بر دانش بومی می‌تواند نتایجی فراتر از انتظار به همراه داشته باشد.

وقتی از شمش های ضایعاتی، استفاده ای برابر با اسلب های چدنی می شود

خلاقیت متخصصان جهان فولاد تنها به شکستن رکوردها محدود نمی‌شود. میرشاهی از یک ابتکار منحصربه‌فرد دیگر در «تونل سرباره» کارخانه می‌گوید؛ تونلی که به دلیل عرض کمتر نسبت به سایر کارخانه‌ها، همواره یک نقطه چالش‌برانگیز در عملیات تعمیر و نگهداری محسوب می‌شد. وی در این خصوص تشریح می‌کند «برای محافظت از دیواره‌های این تونل و تاسیسات و تجهیزات حیاتی پشت آن، راهکار معمول، استفاده از اسلب‌های چدنی گران‌قیمت بود. اما تیم ما با یک ایده خلاقانه، از شمش‌های ضایعاتی درجه سه که عملاً کارایی دیگری نداشتند، برای ساخت یک دیواره محافظ و قرنیز مستحکم استفاده کرد.» این راهکار هوشمندانه نه تنها با کمترین هزینه ممکن انجام شد، بلکه عمر مفید عایق دیواره‌ها را به شدت افزایش داد و فاصله زمانی بین بازسازی‌ها را به ۱۵ تا ۱۸ ماه رساند. میرشاهی تأکید می‌کند که این رویکرد بومی‌سازی در تمام پروژه‌ها حاکم است «با تکیه بر نیروهای متخصص داخلی، هزینه‌ها را در بسیاری از موارد به صورت چشمگیر کاهش داده‌ایم. که برنامه ریزی برای بهبود شرایط پیمانکاران و ساماندهی آن ها در راستای کاهش زمان و هزینه تعمیرات،گام بعدی این مجموعه در سازمان است. این واحد در سه ماهه نخست سال جاری، با انجام بیش از ۲۲۰۰دستور کار معادل ۹۸۰۰۰ نفرساعت، نقش کلیدی خود را در تداوم تولید این مجموعه عظیم صنعتی به اثبات رسانده است».

داستان موفقیت واحد تعمیرات مرکزی جهان فولاد، تنها روایتی از چند دستاورد فنی نیست؛ بلکه نمادی از یک تفکر مدیریتی است که به توان و خلاقیت نیروی انسانی داخلی ایمان دارد. این واحد با تبدیل چالش‌ها به فرصت و مواد ضایعاتی به راهکارهای کارآمد، نه تنها چرخ‌های تولید را روان‌تر از همیشه به گردش درآورده، بلکه الگویی الهام‌بخش از اقتصاد مقاومتی و مدیریت بهینه منابع را در عمل به نمایش گذاشته است. این دستاوردها، چراغ راهی برای سایر صنایع کشور است تا با اعتماد به متخصصان خود، مسیر خودکفایی و پیشرفت را با گام‌هایی استوارتر طی کنند.

محمدامین نجف‌آبادی؛ مسئول کارگاه ساخت مرکزی مطرح کرد:

تپش قلب صنعت فولاد با خودباوری و نوآوری

در عمق صنعت پولادین کشور، جایی که صدای تولید با نبوغ و اراده جوانان ایرانی در هم آمیخته، روایتی از خودباوری و خلاقیت در حال شکل‌گیری است. این داستان، در کارگاه ساخت شرکت جهان فولاد سیرجان جان می‌گیرد و از زبان محمدامین نجف‌آبادی، یکی از متخصصان همین مجموعه روایت می‌شود؛ مهندس جوانی که مسیر شغلی‌اش از نیروی پیمانکار و کارشناس نقشه‌کشی در سال ۱۴۰۰ تا کارشناس نظارت در آزمون استخدامی ۱۴۰۳، بازتابی از سیر تکامل و رشد همین کارگاه است. او ما را به سفری در این دنیای پرماجرا می‌برد تا ببینیم چگونه مشکلات به مسئله تبدیل می‌شوند و مسائل، با تکیه بر دانش بومی و جسارت، به دستاوردهایی بزرگ می‌انجامند.

تبدیل کارگاهی ۵ نفره به بازوی توانمند تولید

نجف‌آبادی ما را به ابتدای این قصه می‌برد «قصه کارگاه ساخت مرکزی ما از سال ۱۳۹۸ و همزمان با راه‌اندازی واحد ذوب آغاز شد. در آن زمان، ما تنها یک کارگاه کوچک با حداکثر پنج نفر پرسنل بودیم که وظیفه‌مان صرفاً انجام کارهای مکانیکی واحد ذوب بود. اما رفته‌رفته با افزایش نیازها، مجموعه ما نیز بزرگ و بزرگ‌تر شد. می‌دیدیم که تعمیرات مکانیکی به عملیات جوشکاری نیز نیازمند است، پس تعدادی جوشکار به ما اضافه شد. بعد دیدیم به تراشکاری نیاز داریم و تعدادی تراشکار به جمع ما پیوستند. از سال ۱۴۰۰ به این نتیجه رسیدیم که کارها باید تخصصی‌تر شوند. بنابراین، آن واحد به چهار واحد مجزای استراکچر (برای طراحی و ساخت سازه‌های فلزی)، ماشینری (برای تراشکاری، فرزکاری و سنگ‌زنی (سایر عملیات ماشینکاری))، مکانیک (برای تعمیرات تخصصی تجهیزات) و در نهایت واحد برق (برای سیم‌پیچی و تعمیر الکتروموتورها) تفکیک شد.» وی ادامه می‌دهد «امروز این مجموعه با شش واحد تخصصی، از جمله واحدهای جدید کنترل کیفیت (QC) و دفتر فنی و برنامه‌ریزی، به بازوی توانمند و پشتیبان تمام‌قد خطوط تولید کل کارخانجات جهان فولاد، از احیا و ذوب گرفته تا پلنت اکسیژن و حتی شرکت‌های دیگر مشغول در محدوده جهان فولاد، تبدیل شده است»

دستگاه خاموش با دستگاه خراب هیچ فرقی ندارد

او رمز این جسارت و پیشرفت را در یک جمله از مدیریت مجموعه خلاصه می‌کند «ابتدای کار، دستگاه‌های بسیار پیشرفته و گران‌قیمتی در اختیار داشتیم که از اروپا خریداری شده بودند و به دلیل تحریم، نمونه آن‌ها دیگر یافت نمی‌شد. طبیعی بود که کار کردن با آن‌ها ترس و واهمه داشت. اما تدبیر و اعتماد مدیریت، مسیر ما را تغییر داد. مدیر مجموعه جلسه‌ای گذاشت و جمله‌ای به ما گفت که هرگز فراموش نمی‌کنم: «بچه‌ها، دستگاه خاموش با دستگاه خراب هیچ فرقی ندارد. بزنید تو دل کار. اگر از خراب شدنش می‌ترسید، من مدیر تضمین می‌کنم و کاری با شما ندارم. فقط راهش بیندازید.» این جمله به ما جسارتی داد که نتیجه‌اش، تربیت اپراتورهای متخصص و فعال شدن تمام آن دستگاه‌ها شد. همین فرهنگ اعتماد و همدلی است که باعث می‌شود امروز فرقی نکند نیروی کارفرما باشی یا پیمانکار؛ همه ما برای یک هدف واحد تلاش می‌کنیم و کار مجموعه را کار خودمان می‌دانیم. »

ساخت قطعات درون شرکت در قلب تحریم ها

شاید درخشان‌ترین بخش فعالیت‌های این کارگاه، موفقیت در بومی‌سازی باشد. نجف‌آبادی در این باره می‌گوید «در زمان راه‌اندازی احیای دو، به یونیت‌های روغن برای کمپرسورهای ساخت شرکت «اِرزن» آلمان نیاز داشتیم. این کمپرسورها قلب کارخانه هستند. به دلیل تحریم، امکان خرید این یونیت‌ها وجود نداشت. با تکیه بر دانش بچه‌های خودمان، آن را مهندسی معکوس کرده، نقشه‌هایش را کشیدیم و با کمک یک شرکت داخلی ساختیم که خوشبختانه جواب هم داد و نگذاشت کار متوقف شود. » وی اضافه می‌کند «این تنها یک نمونه بود. ما مجموعه کِشاننده و صاف‌کننده خطوط ریخته‌گری ذوب (ویدراوال) را که یک تجهیز فوق‌العاده دقیق با تکنولوژی ایتالیایی است، از روی چند نقشه محدود و با مهندسی معکوس کامل(توسط واحد بومی سازی جهان فولاد)، صفر تا صد در همین کارگاه ساختیم. کاری که کمتر سازنده‌ای در کشور به دلیل دقت میکرونی آن، زیر بارش می‌رود.

یا مثلا دستگاه برش CNC را نه تنها مهندسی معکوس کردیم، بلکه آن را ارتقا هم دادیم. با تعبیه یک حوضچه آب در زیر دستگاه، دود و آلودگی ناشی از برش پلاسما را به طور کامل مهار کردیم؛ ایده‌ای که اکنون دیگران از ما الگوبرداری می‌کنند. همه این موفقیت‌ها نشان می‌دهد که واحدهای مختلف ما، از ساخت تا تعمیرات، چگونه همدیگر را پوشش می‌دهند و یک زنجیره کامل را تشکیل می‌دهند. »

چشم‌انداز آینده: توسعه زیرساخت های کارگاه ساخت

نگاه این تیم متخصص تنها به امروز نیست. نجف‌آبادی چشم‌انداز پیش رو را اینگونه ترسیم می‌کند «برنامه‌های بزرگی در سر داریم. چشم‌انداز آینده ما توسعه زیرساخت های کارگاه ساخت،اضافه نمودن دستگاه های جدید، تربیت نیرو های متخصص و تبدیل کارگاه ساخت مرکزی به مرکز انجام تعمیرات و انجام بهینه سازی ها بر روی تمام دستگاه ها و تجهیزات شرکت جهان فولاد سیرجان است. در واقع یکی از صدها هدف ما، ساخت کامل شل کوره به صورت صفر تا صد در همین کارگاه است. مطالعات و طراحی‌های اولیه را انجام داده‌ایم، پنل‌های آبگرد آن را قبلاً ساخته‌ایم و حتی دستگاه‌های لازم برای خم‌کاری ورق‌های آن را آماده کرده‌ایم. اکنون فقط منتظر یک حمایت نهایی برای تأمین متریال هستیم تا این کار بزرگ را آغاز کنیم که در این صورت، اولین در استان کرمان خواهیم بود. »

این مهندس جوان تاکید می‌کند «در کنار این، طراحی و ساخت یک پرس هزار تنی، تبدیل دستگاه‌های دستی به CNC و طراحی و ساخت ربات جوشکار از دیگر برنامه‌های ماست. دانش فنی ساخت دستگاه CNC را به دست آورده‌ایم و اکنون می‌توانیم هر تجهیز رباتیک دیگری را بسازیم. باور ما این است که آینده صنعت ساخت در شهرستان سیرجان، از جهان فولاد آغاز می‌شود و وظیفه خود می‌دانیم که با تربیت نیروهای متخصص، این دانش را به کل منطقه منتقل کنیم. »

فراتر از تعمیر، تولدی دوباره در صنعت

داستان کارگاه ساخت جهان فولاد سیرجان، فراتر از قصه تعمیرات، نگه داری و ساخت است؛ روایتی از تبدیل تهدید به فرصت و خلق ارزش در شرایطی است که بسیاری، تنها به فکر بقا هستند. این مجموعه نشان داده است که با اعتماد به جوانان، بها دادن به تخصص بومی و ایجاد یک فرهنگ سازمانی مبتنی بر همدلی و جسارت، می‌توان از مرزهای یک کارگاه تعمیراتی فراتر رفت و به یک مرکز نوآوری و بومی‌سازی تبدیل شد. اینجا، در قلب تپنده صنعت فولاد، هر روز ایده‌ای نو متولد می‌شود و هر قطعه‌ای که ساخته می‌شود، نه تنها چرخ تولید را به گردش درمی‌آورد، بلکه آجری بر بنای خودکفایی صنعتی کشور می‌گذارد و این قصه، همچنان ادامه دارد.

خبرنامه داخلی شرکت جهان فولاد سیرجان

جهان فولاد

مجری طرح: روابط عمومی و امور بین الملل

نشانی: کیلومتر ۵۰ جاده شیراز -سمت چپ جاده -جنب شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

صندوق پستی : ۴۴۵-۷۸۱۸۵

تلفکس ۰۳۴۳۱۲۵۷۶۰۰

info@sjsco.ir

@sjscoir

www. sjsco.ir

مقاله

تکامل استراتژیک کارگاه‌های صنعتی:

از مراکز هزینه به قطب‌های نوآوری

در ادبیات مدیریت صنعتی، کارگاه‌های داخلی در سازمان‌های تولیدمحور، به طور سنتی به عنوان مراکز تعمیر و نگهداری و غالباً یک مرکز هزینه ضروری نگریسته می‌شوند. وظیفه اصلی این واحدها، تضمین کارکرد بی‌وقفه خطوط تولید از طریق تعمیرات واکنشی و پیشگیرانه است. با این حال، یک پارادایم نوین در حال ظهور است که نقش این واحدها را از یک پشتیبان صرف، به یک دارایی استراتژیک و قطب نوآوری ارتقا می‌دهد. این تحول، یک مسیر تکاملی چندمرحله‌ای را دنبال می‌کند که بقا و مزیت رقابتی سازمان را در محیط‌های پرچالش امروزی تضمین می‌نماید.

مرحله نخست این تکامل، گذار از نگهداری واکنشی به نگهداری پیش‌دستانه و مبتنی بر قابلیت اطمینان است. در این فاز، کارگاه از یک واحد اطفاء حریق، به یک نهاد تحلیلگر تبدیل می‌شود که با تجزیه و تحلیل داده‌های خرابی و به‌کارگیری تکنیک‌های مهندسی، به جای پاسخ به توقفات، آن‌ها را پیش‌بینی و از وقوعشان جلوگیری می‌کند. توسعه واحدهای تخصصی مجزا مانند مکانیک، ماشین‌کاری، برق و سازه در این مرحله، عمق فنی و سرعت پاسخگویی را به شکل چشمگیری افزایش می‌دهد.

مرحله دوم، حرکت به سمت بومی‌سازی و مهندسی معکوس است. این گام، اغلب به عنوان یک ضرورت استراتژیک در پاسخ به اختلالات زنجیره تأمین، تحریم‌های اقتصادی یا هزینه‌های گزاف قطعات یدکی خارجی برداشته می‌شود. در این فاز، کارگاه با استفاده از تکنیک‌های پیشرفته مهندسی معکوس، نه تنها به بازتولید قطعات، بلکه به درک عمیق اصول طراحی و متالورژی آن‌ها نائل می‌شود. این فرآیند، دانش فنی نهفته در سازمان را به شدت تقویت کرده و وابستگی به منابع خارجی را کاهش می‌دهد و سنگ‌بنای استقلال فناورانه را پی‌ریزی می‌کند.

اوج این بلوغ در مرحله سوم، یعنی نوآوری و بازمهندسی فرآیند، رخ می‌دهد. در این سطح، کارگاه دیگر یک مقلد صرف نیست، بلکه به یک خالق تبدیل شده است. دانش انباشته‌شده از هزاران ساعت تعمیر و تحلیل خرابی، به تیم‌های فنی این امکان را می‌دهد که نقاط ضعف طراحی در تجهیزات موجود را شناسایی کرده و راهکارهای بهینه‌سازی ارائه دهند. آن‌ها قطعاتی را بازطراحی می‌کنند که نه تنها جایگزین نمونه اصلی می‌شوند، بلکه از نظر عمر مفید، بهره‌وری و قابلیت اطمینان، عملکردی برتر دارند. در این نقطه، کارگاه از یک مرکز هزینه به یک مرکز ارزش‌آفرینی تبدیل شده که به طور مستقیم در افزایش راندمان تولید و کاهش هزینه‌های عملیاتی نقش ایفا می‌کند.

در نهایت، این مسیر تکاملی، کارگاه صنعتی را به یک اکوسیستم پویا از دانش فنی، خلاقیت و حل مسئله تبدیل می‌کند. چنین واحدی دیگر تنها یک بخش خدماتی نیست، بلکه یک مزیت رقابتی پایدار است که تاب‌آوری سازمان را در برابر ناملایمات خارجی تضمین کرده و موتور محرکه نوآوری مستمر از درون سازمان می‌شود.

اصول پارادایم تاب‌آوری سایبری در زیرساخت‌های صنعتی مدرن

در چشم‌انداز کنونی تهدیدات دیجیتال، سازمان‌های صنعتی و زیرساخت‌های حیاتی از مدل‌های دفاعی سنتی و مبتنی بر حفاظت از محیط پیرامونی فراتر رفته و به سمت یک پارادایم جامع‌تر و پویاتر حرکت کرده‌اند: تاب‌آوری سایبری. این رویکرد بر این اصل استوار است که وقوع حملات و رخدادهای امنیتی اجتناب‌ناپذیر است؛ بنابراین، تمرکز استراتژیک باید از پیشگیری صِرف، به سمت توانایی سازمان برای مقاومت، تطبیق، بازیابی و ادامه فعالیت‌های کلیدی در حین و پس از یک حمله سایبری معطوف گردد. پیاده‌سازی یک چارچوب مؤثر تاب‌آوری سایبری بر چند ستون بنیادین استوار است.

نخستین اصل، حکمرانی و مدیریت ریسک یکپارچه است. یک ساختار تاب‌آور، نیازمند یک چارچوب حاکمیتی قدرتمند است که در آن، دارایی‌های اطلاعاتی و فرآیندی بر اساس اهمیت و حساسیت‌شان طبقه‌بندی شده و ریسک‌های مرتبط با آن‌ها به طور مداوم ارزیابی می‌شوند. این رویکرد به سازمان اجازه می‌دهد تا منابع امنیتی خود را به صورت هوشمندانه و بر اساس اولویت‌های بحرانی تخصیص دهد و از مهم‌ترین فرآیندهای کسب‌وکار در برابر تهدیدات محافظت نماید.

دومین ستون، پیاده‌سازی معماری امنیت مبتنی بر اصل تخطی مفروض و اعتماد صفر است. در این مدل، فرض بر این است که مهاجم از قبل در شبکه حضور دارد یا به زودی نفوذ خواهد کرد. بنابراین، هیچ کاربر یا سیستمی، چه در داخل و چه در خارج از شبکه، به طور پیش‌فرض مورد اعتماد نیست. دسترسی به منابع به صورت حداقلی اعطا شده و هویت و اعتبار درخواست‌ها به صورت مداوم و در هر مرحله تأیید می‌شود. این امر از طریق ریز-تقسیم‌بندی شبکه و اعمال سیاست‌های دسترسی پویا، از حرکت جانبی مهاجم در شبکه جلوگیری می‌کند.

سومین اصل، عملیات امنیتی پیش‌دستانه و مبتنی بر هوش تهدید است. مراکز عملیات امنیت مدرن، از حالت واکنشی خارج شده و به تیم‌های شکار تهدید مجهز شده‌اند. این تیم‌ها با استفاده از تحلیل کلان‌داده‌های حاصل از لاگ‌های سیستمی و با بهره‌گیری از الگوریتم‌های هوش مصنوعی و یادگیری ماشین، به دنبال شناسایی الگوهای رفتاری مشکوک و ناهنجاری‌هایی هستند که توسط ابزارهای امنیتی سنتی قابل کشف نیستند. نهایتاً، تداوم کسب‌وکار و بازیابی از فاجعه به عنوان آخرین لایه دفاعی عمل می‌کند. این اصل بر ایجاد زیرساخت‌های پشتیبان، نگهداری نسخه‌های پشتیبان رمزنگاری‌شده در موقعیت‌های جغرافیایی مجزا و تدوین برنامه‌های بازیابی مدون و آزموده‌شده تأکید دارد. هدف این است که در صورت وقوع یک رخداد فلج‌کننده، سازمان بتواند در کوتاه‌ترین زمان ممکن و با حداقل از دست‌رفتگی داده، سرویس‌های حیاتی خود را بازیابی نماید.

پای صحبت رئیس امنیت اطلاعات شرکت جهان فولاد سیرجان؛

افزایش آموزش کارکنان با تمرکز بر مهندسی اجتماعی هدف ماست

در دنیای امروز که مرزهای فیزیکی در برابر تهدیدات دیجیتال رنگ باخته‌اند، حفاظت از دارایی‌های اطلاعاتی به یکی از مهم‌ترین ارکان پایداری هر سازمانی تبدیل شده است. شرکت جهان فولاد سیرجان، به عنوان یکی از قطب‌های صنعتی کشور، با درک این واقعیت، رویکردهای جامعی را در حوزه امنیت اطلاعات و پدافند غیرعامل به کار گرفته است. برای بررسی دقیق‌تر این اقدامات، به ویژه تدابیر اتخاذ شده در دوران بحران‌های اخیر، با امین گرگینی، رئیس امنیت اطلاعات شرکت جهان فولاد سیرجان به گفتگو نشسته‌ایم. او که فعالیت خود را از سال ۱۳۹۵ در این مجموعه آغاز کرده، از خرداد ۱۴۰۲ مسئولیت این بخش کلیدی را بر عهده دارد و در این گفتگو، از چالش‌ها، راهکارها و چشم‌انداز آینده امنیت سایبری در این غول صنعتی می‌گوید.

■ برای شروع؛ تعریفی از امنیت اطلاعات در مجموعه جهان فولاد ارائه دهید.

امنیت اطلاعات برای ما مجموعه‌ای از سیاست‌ها و روال‌هاست که با سه هدف اصلی تعریف می‌شود: حفاظت از محرمانگی، تضمین یکپارچگی و فراهم کردن دسترسی‌پذیری به اطلاعات. مأموریت اصلی ما این است که با افزایش آگاهی و هماهنگی، از دارایی‌های اطلاعاتی سازمان به بهترین شکل ممکن محافظت کنیم. این حفاظت شامل طیف وسیعی از فعالیت‌ها، از پشتیبان‌گیری‌های منظم روزانه، هفتگی و ماهانه گرفته تا رمزنگاری اطلاعات حساس و اعمال سیاست‌های دقیق دسترسی می‌شود.

■ یکی از مهم‌ترین چالش‌های اخیر، بحران ناشی از جنگ ایران و اسرائیل بود. مشخصاً در این دوران چه تدابیر ویژه‌ای برای مقابله با تهدیدات سایبری اتخاذ شد؟

با آغاز شرایط بحرانی، بلافاصله وارد عمل شدیم. اولین و مهم‌ترین اقدام، تشکیل کمیته پدافند غیرعامل با حضور مدیرعامل، مدیران ارشد و حراست بود. تصمیمات این کمیته به سرعت اجرایی شد. سطح دسترسی‌ها را مدیریت و برای کاربران غیرضروری محدود کردیم. دسترسی‌های خارجی به سامانه‌های وب به طور کامل قطع شد و برخی خدمات حیاتی به بسترهای امن و مجزا مهاجرت کردند. تیم SOC (مرکز عملیات امنیت) ما به صورت ۲۴ ساعته لاگ‌های امنیتی را بررسی می‌کرد و شیفت‌بندی پرسنل به صورت ۷ در ۲۴ تضمین می‌کرد که حتی در روزهای تعطیل نیز هیچ خللی در پایش امنیتی به وجود نیاید.

■ اشاره کردید به قطع دسترسی اینترنت. این اقدام چالشی برای فعالیت‌های جاری سازمان ایجاد نکرد؟ راهکار شما برای این موضوع چه بود؟

دقیقاً. قطع کامل اینترنت، اگرچه یک اقدام ضروری امنیتی بود، اما چالش‌هایی را برای واحدهایی مانند واحد مالی که به سایت‌های بانکی نیاز داشتند، ایجاد کرد. راهکار ما یک رویکرد هوشمندانه و کنترل‌شده بود. به جای قطع کامل، یک لیست از تمامی سایت‌ها و سرویس‌های ضروری را تهیه کردیم و دسترسی به این موارد را به صورت محدود و کاملاً کنترل‌شده برای همکاران فراهم آوردیم. در واقع، اینترنت به معنای عام وجود نداشت، اما ارتباطات ضروری در یک بستر امن و پایش‌شده برقرار بود.

■ یکی از ستون‌های اصلی پدافند غیرعامل، داشتن نسخه‌های پشتیبان قابل اعتماد است. فرآیند پشتیبان‌گیری و خروج آن‌ها از سایت در شرایط بحرانی چگونه مدیریت شد؟

در این زمینه یک استراتژی چندلایه داریم. ابتدا تمام سیستم‌ها و داده‌های حیاتی را اولویت‌بندی کردیم. پشتیبان‌گیری به دو صورت آفلاین و آنلاین انجام شد. نسخه‌های آفلاین روی دیسک‌های رمزنگاری شده ذخیره و با هماهنگی مدیریت و توسط افراد مورد اعتماد از سایت خارج و در یک موقعیت مکانی امن نگهداری می‌شوند. نسخه‌های آنلاین نیز از طریق یک شبکه خصوصی و کاملاً رمزنگاری شده به یک محیط آفسایدِ دیگر منتقل می‌شوند. نکته مهم این است که ما به صورت دوره‌ای صحت این پشتیبان‌ها را با بازیابی آزمایشی تست می‌کنیم تا مطمئن شویم در روز مبادا، این نسخه‌ها قابل استفاده هستند.

■ در صحبت‌هایتان به «دفاع در عمق» اشاره کردید. این استراتژی در عمل چگونه در جهان فولاد پیاده‌سازی می‌شود؟

«دفاع در عمق» یعنی ما امنیت را در تمام لایه‌های شبکه، از لبه ورودی تا انتهایی‌ترین نقطه که کلاینت کاربر است، پیاده‌سازی می‌کنیم. ما تنها به فایروال‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در لبه شبکه اکتفا نمی‌کنیم. با استفاده از سیستم‌های پیشرفته امنیتی مانند آنتی‌ویروس‌های متمرکز EDR، امنیت را تا روی سیستم هر کاربر گسترش داده‌ایم. این یعنی حتی اگر یک تهدید از لایه‌های اولیه عبور کند، در لایه‌های عمیق‌تر شناسایی و مهار خواهد شد.

■ با توجه به پیچیدگی روزافزون حملات، به خصوص حملات مبتنی بر مهندسی اجتماعی، چه برنامه‌ای برای افزایش آگاهی کارکنان دارید؟

این یکی از دغدغه‌های اصلی ماست. معتقدیم ضعیف‌ترین حلقه در زنجیره امنیت، انسان است. به همین دلیل، افزایش آموزش کارکنان با تمرکز بر مهندسی اجتماعی یکی از برنامه‌های کلیدی ما برای دوران پساجنگ است. حملات فیشینگ که در آن مهاجم با ارسال یک ایمیل جعلی، کاربر را به یک صفحه ساختگی هدایت می‌کند تا اطلاعاتش را سرقت کند، بسیار شایع است. باید به پرسنل خود آموزش دهیم که چگونه این تهدیدات را شناسایی کنند و اطلاعات شخصی و سازمانی خود را در اختیار افراد ناشناس قرار ندهند.

■ وابستگی به نرم‌افزارهای خارجی و تحریمی یکی از چالش‌های بزرگ صنایع است. رویکرد جهان فولاد در این زمینه چیست؟

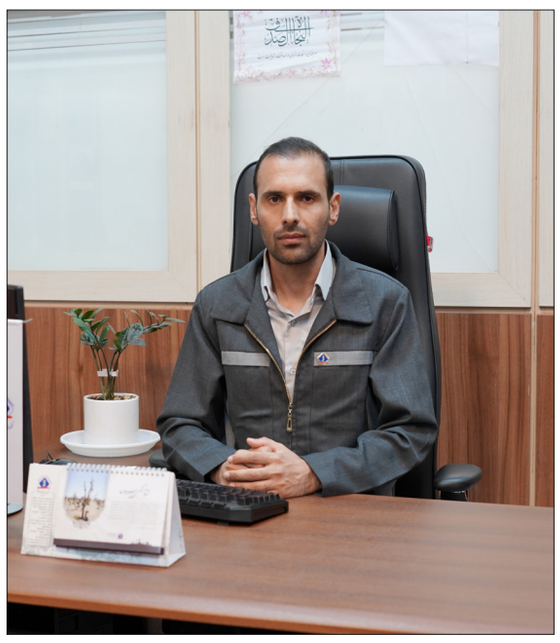

بله، این یک چالش جدی است. ما در هسته کار خود، مانند بسیاری از صنایع، از نرم‌افزارهایی مثل سیستم‌عامل‌ها استفاده می‌کنیم که خارجی هستند. یک به‌روزرسانی ساده از سمت یک شرکت خارجی می‌تواند به یک تهدید امنیتی تبدیل شود. اگرچه سیستم‌های اطلاعاتی بومی هم داریم که مجوزهای لازم را از مرکز افتا دریافت کرده‌اند، اما دغدغه ما کاهش این وابستگی است. به همین دلیل، سرمایه‌گذاری روی راهکارهای بومی و سفارشی‌سازی شده، مانند ماژول تحلیل هوشمند لاگ‌ها (TI) مبتنی بر هوش مصنوعی بومی، در دستور کار ما قرار دارد تا کنترل بیشتری بر امنیت خود داشته باشیم.

■ مهم‌ترین برنامه‌های آینده واحد امنیت اطلاعات برای ارتقای سطح امنیت سایبری در جهان فولاد چیست؟

چشم‌انداز ما چندوجهی است. اول، ارتقای کامل زیرساخت‌ها، از جمله جایگزینی فایروال‌های نسل قدیم با نسل جدید و تقویت سیستم‌های ذخیره‌ساز. دوم، تدوین سند راهبردی امنیت به صورت مجزا و تخصصی برای آینده سازمان. سوم، پیاده‌سازی ساختارهای کامل دیزستر ریکاوری، شامل ساخت یک دیتا سنتر دوم تا در صورت وقوع هرگونه بحران طبیعی یا فیزیکی، تداوم کسب‌وکار تضمین شود. و در نهایت، برگزاری مانورهای سایبری و ارزیابی‌های دوره‌ای آمادگی تا همواره یک قدم از تهدیدات جلوتر باشیم. هدف ما این است که نه تنها یک مجموعه امن، بلکه یک مجموعه تاب‌آور در برابر انواع تهدیدات سایبری باشیم.

راهنمای جامع آمادگی و واکنش در شرایط اضطراری و بحرانی

کلیدی برای پایداری و تداوم حیات سازمان

چشم انداز

در چشم‌انداز پرفراز و نشیب و متغیر دنیای امروز، سازمان‌ها بیش از هر زمان دیگری در معرض انواع بحران‌ها قرار دارند. رویدادهایی همچون جنگ، تهدیدات امنیتی، اختلال در ارتباطات، بلایای طبیعی و حتی بحران‌های اقتصادی و سایبری، همگی می‌توانند روند عادی فعالیت‌های یک سازمان را با چالش‌های جدی مواجه سازند. در این میان، آنچه نقشی حیاتی در تاب‌آوری و استمرار عملکرد سازمان ایفا می‌کند، آمادگی و واکنش هوشمندانه در شرایط اضطراری است. رعایت اصول ایمنی در این شرایط، نه تنها یک الزام، بلکه یک ضرورت انکارناپذیر برای حفاظت از جان انسان‌ها و به حداقل رساندن خسارات است. این اصول، آمادگی پیش از وقوع، واکنش صحیح حین حادثه و امدادرسانی مؤثر پس از آن را در بر می‌گیرد.

شرایط اضطراری به چه معناست؟

شرایط یا وضعیتی که در آن جان افراد، تجهیزات و یا محیط زیست در معرض خطری جدی قرار می‌گیرد. این وضعیت غالباً در پی نقص فنی تجهیزات یا خطاهای انسانی پدید می‌آید، هرچند عوامل خارجی نظیر بلایای طبیعی (رعد و برق، طوفان، سیل، زلزله) و جنگ نیز می‌توانند زمینه‌ساز آن باشند.به بیان ساده‌تر، شرایط اضطراری به موقعیت‌های غیرمنتظره و ناگهانی اطلاق می‌شود که معمولاً با بهره‌گیری از منابع داخلی سازمان و در یک بازه زمانی کوتاه، قابل مدیریت و کنترل هستند

شرایط بحرانی چیست؟

وضعیت یا رویدادی که به صورت طبیعی یا توسط انسان، ناگهانی و با روندی فزاینده شکل می‌گیرد و منجر به توقف فرآیندها یا بخش‌های حیاتی سازمان می‌گردد. چنین شرایطی به اعتبار و جایگاه سازمان در نگاه ذی‌نفعان آسیب وارد کرده و برای رفع آن، به اقدامات بنیادین و فوق‌العاده نیاز است. انفجارهای مهیب، آتش‌سوزی‌های گسترده، نشت وسیع گازهای سمی، زمین‌لرزه‌های شدید، همه‌گیری جهانی یک بیماری یا وقوع جنگ که جان افراد را تهدید کند، نمونه‌هایی از این شرایط هستند.در یک نگاه کلی، شرایط بحرانی موقعیت‌هایی به مراتب پیچیده‌تر و گسترده‌تر از شرایط اضطراری هستند که واکنش و مداخله‌ای فراتر از توانمندی‌های داخلی سازمان را می‌طلبند و می‌توانند به آسیب‌های جدی و بلندمدت منجر شوند.

سیستم مدیریت شرایط اضطراری (EMS): یک رویکرد جامع

مدیریت شرایط اضطراری، یک سیستم یکپارچه برای راهبری خطرات طبیعی و غیرطبیعی در موقعیت‌های اضطراری است. هر سیستم کارآمدی در این حوزه، دست‌کم از پنج جزء کلیدی زیر تشکیل شده است:

۱. پیشگیری (Prevention):

مجموعه اقداماتی که توسط واحدهای مسئول با هدف جلوگیری از وقوع شرایط اضطراری به اجرا در می‌آید.

۲. آمادگی (Preparedness):

شامل برنامه‌ریزی، هماهنگی و اجرای اقدامات لازم برای رویارویی با شرایطی است که پتانسیل ایجاد خسارت یا حوادث ناخواسته را دارند. از جمله: تأمین امکانات و تجهیزات مورد نیاز برای امدادرسانی و مدیریت وضعیت. پیش‌بینی و آموزش نیروهای متخصص برای ارائه کمک‌های امدادی. تعیین دقیق مسئولیت‌های هر یک از کارکنان. برقراری نظام اطلاع‌رسانی شفاف (چه کسی، به چه کسی و چگونه اطلاع دهد). برگزاری مانورهای مشترک میان واحدهای ذی‌ربط و تعیین دوره‌های زمانی مشخص برای اجرای آن‌ها. کنترل و بازبینی دوره‌ای تجهیزات و وسایل ارتباطی. تهیه و نصب نقشه‌های مسیرهای فرار و خروج اضطراری. تهیه نقشه‌های شناسایی و دسترسی به منابع قطع انرژی (سیالات، برق، مکانیک و...). شناسایی و تعیین نقاط بحرانی و آسیب‌پذیر. آموزش و توجیه کلیه کارکنان مرتبط.

۳. مقابله (Response):

به مجموعه اقداماتی اطلاق می‌شود که توانایی سازمان را برای مداخله مؤثر و کارآمد به‌منظور کاهش خسارات ناشی از وقوع شرایط اضطراری افزایش می‌دهد.

نمونه‌هایی از این اقدامات عبارتند از:

اعلام وضعیت فوق‌العاده و هشدار از طریق آژیرهای مخصوص. تشکیل فوری جلسه کمیته بحران. اعزام سریع گروه‌های امدادی (پزشکی، اطفای حریق، نجات و...) به محل حادثه. تخلیه کارکنان از بخش حادثه‌دیده یا در صورت لزوم، کل مجموعه از طریق مسیرهای تعیین‌شده به نقاط تجمع ایمن (با تعیین مسئول تخلیه در تمام ساعات شبانه‌روز و مشخص کردن افراد مجاز به حضور در محوطه عملیات). قطع منابع انرژی (برق، مکانیک، سیالات و...) بر اساس نقشه‌های از پیش تهیه‌شده و با حضور مسئول مشخص در تمام ساعات. مدیریت متمرکز اخبار توسط واحد روابط عمومی و امور بین‌الملل و در صورت نیاز، محدودسازی تماس‌های تلفنی. درخواست کمک از سازمان‌ها و نهادهای بیرونی در صورت لزوم.

۴. کاهش (Reduction):

مجموعه اقداماتی که در حین بروز شرایط اضطراری، از گسترش دامنه خسارات جلوگیری کرده یا آن را محدود می‌سازد. این اقدامات شامل موارد زیر است:در صورت لزوم، تخلیه کامل کارکنان و سرشماری دقیق آن‌ها. دور کردن مواد و تجهیزات خطرآفرین. محدودسازی و محصور کردن منطقه حادثه. استفاده از تجهیزات کمک‌های اولیه مانند باند و پانسمان برای کنترل خونریزی. عملیات تخلیه و پاک‌سازی به موقع منطقه و مهار انتشار آلاینده‌ها.

۵. بازیابی (Recovery):

به مجموعه اقداماتی گفته می‌شود که با هدف بازگرداندن محیط یا واحد آسیب‌دیده به حالت عادی و پایدار انجام می‌گیرد. این مرحله شامل موارد زیر است: احیا و بازسازی بخش‌های آسیب‌دیده یا تخریب‌شده. پاک‌سازی و نظافت کامل محیط. اتصال مجدد منابع انرژی و برقراری ارتباطات. راه‌اندازی مجدد و ازسرگیری فعالیت‌های سازمان. محل تجمع ایمن (Assembly Area / Muster Point) چیست و چرا اهمیت دارد؟

محلی مشخص و امن در خارج از ساختمان یا محدوده خطر که افراد در هنگام وقوع حوادث یا شرایط اضطراری و بحرانی، باید به آنجا مراجعه و تجمع کنند. این مکان باید به‌گونه‌ای انتخاب شود که از هرگونه خطر بالقوه نظیر آتش‌سوزی، انفجار یا ریزش آوار در امان باشد.

اهمیت و کاربردهای محل تجمع ایمن:

ایجاد نظم و انضباط: این مکان به افراد کمک می‌کند تا در زمان تخلیه اضطراری، به سرعت و با نظمی مشخص در یک نقطه جمع شوند و از آشفتگی و هرج‌ومرج جلوگیری شود.تسهیل در سرشماری افراد: با حضور همگان در نقاط مشخص، شمارش افراد و حصول اطمینان از خروج ایمن تمام پرسنل از منطقه خطر، به سادگی امکان‌پذیر می‌شود.آمادگی برای اقدامات بعدی: محل تجمع ایمن، نقطه‌ای است که افراد می‌توانند در آنجا منتظر دریافت دستورالعمل‌های آتی از سوی مسئولین مربوطه باشند.پیشگیری از خطرات ثانویه: انتخاب محلی دور از ساختمان‌ها یا منطقه خطر، احتمال آسیب‌دیدگی افراد در اثر حوادث احتمالی بعدی را به شکل چشمگیری کاهش می‌دهد.

شرح وظایف کارکنان در هنگام بروز شرایط اضطراری و بحرانی

در مواجهه با شرایط اضطراری و بحرانی، وظایف کلیه کارکنان سازمان به شرح زیر است:حفظ خونسردی: حفظ آرامش، هم برای خود و هم برای دیگران، در این شرایط از اهمیت حیاتی برخوردار است. این رویکرد به تصمیم‌گیری منطقی و اقدام به‌موقع یاری می‌رساند.

اطلاع‌رسانی فوری: آگاه ساختن مسئولین و همکاران از وضعیت پیش‌آمده و محل دقیق وقوع آن، یک وظیفه کلیدی است. استفاده از کانال‌های ارتباطی مناسب برای این منظور ضروری است.تخلیه و انتقال به محل امن: در صورت لزوم، کارکنان موظفند از دستورالعمل‌های تخلیه پیروی کرده و دیگران را به سوی نقاط امن که از پیش تعیین شده‌اند، هدایت کنند.همکاری با تیم‌های امدادی و حراست: در صورت حضور تیم‌های امدادی و درخواست همکاری از سوی آن‌ها، کارکنان باید با دقت به دستورالعمل‌ها عمل کرده و نهایت همکاری را به عمل آورند.

همچنین، در صورتی که حضور افراد غیرضروری مانع از مدیریت بهینه شرایط شود، کارکنان باید با نیروهای حراست همکاری کامل داشته و محل را به سمت نقاط مشخص‌شده ترک نمایند. متأسفانه، گاهی مشاهده می‌شود که برخی کارکنان به این موضوع اهمیت نداده و با عدم همکاری، مدیریت بحران را دشوارتر کرده و انرژی و زمان تیم واکنش در شرایط اضطراری را به هدر می‌دهند.ثبت وقایع: در صورت امکان، ثبت اطلاعات مربوط به حادثه و اقدامات صورت‌گرفته می‌تواند به عنوان یک منبع ارزشمند برای تحلیل و بهبود فرآیندهای مدیریت بحران در آینده مورد استفاده قرار گیرد.